



Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

14. märts 2019*

Eelotsusetaotlus – Direktiiv 2010/24/EL – Vastastikune abi maksude, maksete ja teiste meetmetega seotud nõuete sissenõudmisel – Artikli 13 lõige 1 – Artikli 14 lõige 2 – Taotluse esitanud liikmesriigi nõuete sissenõudmine täitemenetluses taotluse saanud liikmesriigi asutuse poolt – Menetlus, mis puudutab sissenõutud nõude tagasivõitmise nõuet taotluse saanud liikmesriigis asutatud äriühingu pankrotivarasse – Kostja selles menetluses – Kindlaksmääramine

Kohtuasjas C-695/17,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Helsingin käräjäoikeuse (Helsingi esimese astme kohus, Soome) 5. detsembri 2017. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 12. detsembril 2017, menetluses

Metirato Oy, likvideerimisel

versus

Suomen valtio/Verohallinto,

Eesti Vabariik/Maksu- ja Tolliamet,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president J.-C. Bonichot, Euroopa Kohtu asepresident R. Silva de Lapuerta (ettekandja), kohtunikud C. Toader, A. Rosas ja L. Bay Larsen,

kohtujurist: M. Bobek,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Soome valitsus, esindaja: H. Leppo,
- Eesti valitsus, esindaja: N. Grünberg,
- Euroopa Komisjon, esindajad: W. Roels ja I. Koskinen,

olles 22. novembri 2018. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

* Kohtumenetluse keel: soome.

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb nõukogu 16. märtsi 2010. aasta direktiivi 2010/24/EL vastastikuse abi kohta maksude, maksete ja teiste meetmetega seotud nõuete sissenõudmisel (ELT 2010, L 84, lk 1) artikli 13 lõike 1 ja artikli 14 lõike 2 tõlgendamist.
- 2 Taotlus on esitatud ühelt poolt Metirato Oy ja teiselt poolt Suomen valtio/Verohallinto (Soome riik – maksuamet) ja Eesti Vabariigi/Maksu-ja Tolliameti vahelises kohtuvaidluses selle äriühingu pankrotihalduri nõude üle võita pankrotivarasse tagasi summad, mille Soome ametiasutus on Eesti ametiasutuse taotluse alusel sisse nõudnud.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Direktiivi 2010/24 põhjenduste 1–4 kohaselt:

„(1) Liikmesriikide vahel vastastikuse abi andmine teatavate maksude ja teiste meetmetega seotud liikmesriikide või liidu nõuete sissenõudmisel aitab kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele. See tagab maksustamise neutraalsuse ja on võimaldanud liikmesriikidel kõrvaldada diskrimineerivad kaitsemeetmed piiriülestes tehingutes, mis on kavandatud vältimaks pettusi ja kaotusi eelarvetuludes.

(2) Vastastikuse sissenõudmisabi kord kehtestati esimest korda nõukogu 15. märtsi 1976. aasta direktiiviga 76/308/EMÜ vastastikuse abi kohta Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi rahastamissüsteemi kuuluvatest meetmetest tulenevate nõuete ning põllumajandusmaksude ja tollimaksude sissenõudmisel (EÜT 1976, L 73, lk 18). Kõnealune direktiiv ja seda muutvad õigusaktid kodifitseeriti nõukogu 26. mai 2008. aasta direktiiviga 2008/55/EÜ vastastikuse abi kohta teatavate lõivude, tollimaksude, maksude ja muude meetmetega seotud nõuete sissenõudmisel (ELT 2008, L 150, lk 28).

(3) Kuigi kõnealune kord kujutas endast esimest sammu liidu parandatud sissenõudmismenetluste suunas, lähendades kohaldatavaid siseriiklikke eeskirju, ei osutunud see siiski piisavaks, et vastata viimase 30 aasta jooksul arenenud siseturu nõudmistele.

(4) Liikmesriikide finantshuvide ja siseturu neutraalsuse paremaks tagamiseks on tarvis laiendada vastastikust sissenõudmisabi neile maksudele ja maksetele, mis ei ole vastastikuse sissenõudmisabiga veel hõlmatud, samas kui selleks, et tulla toime abitaotluste suurenenud arvuga ja saavutada paremaid tulemusi, tuleb abi muuta tulemuslikumaks ja tõhusamaks ning hõlbustada selle andmist. Nende eesmärkide saavutamiseks on vaja teha olulisi kohandusi ning selleks ei piisa üksnes kehtiva direktiivi 2008/55/EÜ muutmisest. See direktiiv tuleks seetõttu kehtetuks tunnistada ja asendada uue õigusaktiga, mis põhineb direktiivi 2008/55/EÜ saavutustel, kuid näeb vajaduse korral ette selgemad ja täpsemad eeskirjad.“

- 4 Selle direktiivi artiklis 1 on sätestatud:

„Käesoleva direktiiviga kehtestatakse eeskirjad, mille kohaselt liikmesriigid annavad kõikides liikmesriikides abi artiklis 2 nimetatud ja teises liikmesriigis tekkinud mis tahes nõuete sissenõudmisel.“

5 Direktiivi artikkel 10 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Taotluse esitanud asutuse palvel nõuab taotluse saanud asutus sisse nõuded, mille suhtes on olemas taotluse esitanud liikmesriigis täitmisele pööramist lubav juriidiline dokument.

2. Kui taotluse esitanud asutus saab teabe sissenõudmistaotluse põhjuste kohta, edastab ta taotluse saanud asutusele viivitamata kogu asjakohase teabe.“

6 Direktiivi 2010/24 artiklis 13 on sätestatud:

„1. Sissenõudmistaotluse saanud liikmesriigis käsitletakse mis tahes nõuet, mille suhtes on taotletud sissenõudmist, taotluse saanud liikmesriigi nõudena, välja arvatud juhul, kui käesolevas direktiivis on sätestatud teisiti. Taotluse saanud asutus kasutab volitusi ja menetlusi, mis on ette nähtud taotluse saanud liikmesriigi õigus- või haldusnormidega, mida kohaldatakse samasuguse maksu või makse või samasuguse puudumisel sarnase maksu või maksega seotud nõuete suhtes, kui käesolevas direktiivis ei sätestata teisiti.

[...]

Taotluse saanud asutus ei ole kohustatud andma teise liikmesriigi nõuetele eelisõigusi, mis antakse tema enda riigis tekkivatele nõuetele, välja arvatud juhul, kui asjaomased liikmesriigid on teisiti kokku leppinud või kui nii on kehtestatud taotluse saanud liikmesriigi õigusaktidega. Liikmesriik, kes annab teise liikmesriigi nõuetele eelisõiguseid, ei või keelduda samade eelisõiguste andmisest teiste liikmesriikide samadele või sarnastele nõuetele samadel tingimustel.

[...]

5. Ilma et see piiraks artikli 20 lõike 1 kohaldamist, kannab taotluse saanud asutus nõudega seoses sissenõutud summad ning käesoleva artikli lõigetes 3 ja 4 osutatud intressid üle taotluse esitanud asutusele.“

7 Selle direktiivi artikkel 14 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Nõuet, taotluse esitanud liikmesriigis täitmisele pööramist lubavat esmast juriidilist dokumenti või taotluse saanud liikmesriigis täitmisele pööramist lubavat ühtset juriidilist dokumenti ning taotluse esitanud liikmesriigi pädeva asutuse esitatud teate kehtivust käsitlevad vaidlused kuuluvad taotluse esitanud liikmesriigi pädevate organite pädevusse. Kui huvitatud isik vaidlustab sissenõudmismenetluse jooksul nõude, taotluse esitanud liikmesriigis täitmisele pööramist lubava esmase juriidilise dokumendi või taotluse saanud liikmesriigis täitmisele pööramist lubava ühtse juriidilise dokumendi, teavitab taotluse saanud asutus kõnealust isikut sellest, et vaidlustamiseks peab ta pöörduma taotluse esitanud liikmesriigi pädeva asutuse poole vastavalt seal kehtivatele õigusaktidele.

2. Vaidlustega, mis käsitlevad taotluse saanud liikmesriigis võetud täitemeetmeid või taotluse saanud liikmesriigi pädeva asutuse esitatud teate kehtivust, tuleb pöörduda selle liikmesriigi pädeva organi poole vastavalt seal kehtivatele õigusnormidele.

3. Kui taotluse esitanud liikmesriigi pädeva organi poole pöördatakse seoses lõikes 1 osutatud meetmetega, teavitab taotluse esitanud asutus sellest taotluse saanud asutust ning määrab kindlaks, millises ulatuses nõue ei ole vaidlustatud.

4. Niipea kui taotluse saanud asutus on taotluse esitanud asutuselt või huvitatud isikult saanud lõikes 3 osutatud teabe, peatab ta täitemenetluse nõude vaidlustatud osa suhtes, kuni pädev organ teeb selles küsimuses otsuse, välja arvatud taotluse esitanud asutuse vastupidise taotluse korral.

Taotluse esitanud asutuse taotlusel või kui taotluse saanud asutus peab seda muul viisil vajalikuks ning ilma et see piiraks artikli 16 kohaldamist, võib taotluse saanud asutus võtta sissenõudmist tagavaid ettevaatusabinõusid sel määral, mil taotluse saanud liikmesriigi kehtivad õigusnormid seda lubavad.

Taotluse esitanud asutus võib kooskõlas selles liikmesriigis kehtivate õigus- ja haldusnormidega paluda taotluse saanud asutusel sisse nõuda vaidlustatud nõude või vaidlustatud osa nõudest sel määral, mil taotluse saanud liikmesriigi kehtivad õigusnormid seda lubavad. [...]

[...]“.

- 8 Direktiivi artikli 16 lõike 1 esimeses lõigus on ette nähtud:

„Taotluse esitanud asutuse taotlusel rakendab taotluse saanud asutus ettevaatusabinõusid, kui see on tema siseriiklike õigusnormidega lubatud ja tema haldustavadega kooskõlas, et tagada nõude sissenõudmine juhul, kui nõue või taotluse esitanud liikmesriigis täitmisele pööramist lubav juriidiline dokument vaidlustatakse taotluse sissenõudmise ajal või kui nõude kohta ei ole veel tehtud taotluse esitanud liikmesriigis täitmisele pööramist lubavat juriidilist dokumenti, sel määral, mil ettevaatusabinõud on sarnases olukorras võimalikud ka taotluse esitanud liikmesriigi õigusnormide ja haldustavade kohaselt.“

Soome õigus

- 9 Vastavalt pankrotivara tagasivõitmise seaduse (laki takaisinsaannista konkurssipesään) põhikohtuasjas kohaldatava redaktsiooni § 5 lõikele 1 tunnistatakse tehing kehtetuks muu hulgas siis, kui see eraldi või muude tehingutega koos annab ühele võlausaldajale teiste võlausaldajate ees põhjendamatu eelise. Kehtetuks tunnistamise tingimuseks on, et võlgnik oli tehingut tehes maksejõuetu või see tehing omalt poolt tõi kaasa võlgniku maksejõuetuse.
- 10 Nimetatud seaduse § 10 sätestab muu hulgas, et võla tasumine hiljem kui kolm kuud enne pankrotiavalduse esitamist tunnistatakse kehtetuks, kui võlg on tasutud summas, mida pankrotivara suurust arvestades võib pidada oluliseks. Sellisel juhul ei tunnistata tehingut siiski kehtetuks tingimusel, et asjaolusid arvestades võib seda pidada tavapäraseks.
- 11 Sama seaduse § 23 alusel võivad pankrotihaldur või võlgnik, kes on esitanud pankrotivara suhtes nõudeavalduse või kelle nõue kuulub pankrotivara hulka muul alusel, nõuda tagasivõitmist, esitades hagi kohtusse või vaidlustades teise võlgniku nõude. Sellise hagi võib esitada esimese astme kohtusse, kes kuulutas välja pankroti.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 12 Eesti Vabariigi Maksu- ja Tolliamet esitas vastavalt nõukogu direktiivi 2010/24 artiklile 10 Soome Maksuametile 18. aprillil 2012 sissenõudmistaotluse, mille esemeks oli Metiratolt sissenõutavaks muutunud maksu ja sellelt arvestatud intressi sissenõudmine kokku 28 754,50 euro suuruses summas.
- 13 Selle taotluse alusel saatis Soome maksuhaldur Eesti riigi nõude koos oma nõuetega sissenõudmiseks Soome kohtutäiturile.
- 14 Metirato tasus 12. veebruaril 2013 vabatahtlikult kohtutäiturile 17 500 eurot, millest 15 837,67 eurot kanti üle Soome maksuhalduri arvele, kes eelnimetatud sissenõudmistaotluse alusel kandis omakorda 15 541,67 eurot üle Eesti riigile.
- 15 Metirato tasus Soome maksuhaldurile 23. aprillil 2013 vabatahtlikult veel 17 803 eurot.

- 16 Helsingin käräjäoikeus (Helsingi esimese astme kohus) kuulutas Metirato enda avalduse alusel 8. mail 2013 välja selle äriühingu pankroti.
- 17 Eesti maksuhaldur saatis 10. septembril 2013 Soome maksuhaldurile teise sissenõudmistaotluse, mis hõlmas muu hulgas esimese sissenõudmistaotluse nõude summa ülejäänud osa summas 8840,17 eurot. Selle teise sissenõudmistaotluse alusel esitas Soome maksuhaldur 17. septembril 2013 pankrotivara suhtes nõudeavalduse, milles teatas lisaks enda nõuetele ka Eesti riigi nõuetest Metirato vastu.
- 18 Metirato pankrotihaldur esitas 8. mail 2014 Helsingin käräjäoikeusele (Helsingi esimese astme kohus) hagi Soome riigi ja Soome maksuameti vastu, milles esitas pankrotivara tagasivõitmise seaduse § 5 ja § 10 alusel nõude kogu tasutud summa tagasivõitmiseks Metirato pankrotivarasse.
- 19 Hagi põhineb argumentidel, mille kohaselt esiteks on põhjendamatult eelistatud Soome maksuhaldurit teiste võlausaldajate ees, kuna tasuti ammune maksuvõlg olukorras, kus Metirato maksejõuetus oli juba tekkinud ja maksuhaldur pidi olema maksejõuetusest teadlik, ning teiseks tasus Metirato asjas tähtsust omavas ajavahemikus 25. jaanuarist kuni 8. maini 2013 maksuvõlga pankrotivara suurust arvestades märkimisväärselt suures summas.
- 20 Hagi on esitatud Soome riigi ja Soome maksuameti vastu ning juhul, kui neid ei loeta 15 541,67 euro osas õigeks kostjaks, ka Eesti riigi vastu.
- 21 Soome riik vaidles Metirato pankrotihalduri hagile vastu muu hulgas väitega, et selles osas, milles on tegemist Eestile riigile laekunud summa tagasivõitmise, peab hagi olema esitatud Eesti riigi vastu. Soome riik leiab, et andes vastavalt direktiivi 2010/24 artiklile 10 ametiabi Eesti ametiasutustele, tegutses ta üksnes Eesti maksuhalduri esindajana, ta ole kunagi saanud seda summat enda omandisse ja tema ülesanne on täidetud sellega, et võlg on sisse nõutud, mistõttu Metirato pankrotihalduri nõue peab nimetatud summa osas olema suunatud Eesti maksuametile.
- 22 Eesti riik vaidleb omalt poolt hagile vastu põhjendusel, et tema hinnangul tuleneb direktiivi 2010/24 artikli 13 lõikest 1 ja artikli 14 lõikest 2, et kuna Metirato pankrotihalduri nõue puudutab Soome asutuse poolt sissenõutud summat, võib kõnealuses tagasivõitmismenetluses kostjaks pidada vaid seda asutust.
- 23 Neil asjaoludel otsustas Helsingin käräjäoikeus (Helsingi esimese astme kohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas direktiivi 2010/24 artikli 13 lõike 1 nõuet, et sissenõudmistaotluse saanud liikmesriigis käsitletakse mis tahes nõuet, mille suhtes on taotletud sissenõudmist, taotluse saanud liikmesriigi nõudena, tuleb tõlgendada nii:
- a) et taotluse saanud liikmesriik on menetlusosaline ka kohtumenetluses, mis käsitleb sissenõudmise tulemusel tasutud summade tagasivõitmist pankrotivara hulka, või nii,
 - b) et taotluse saanud liikmesriik tegutseb üksnes nõude sissenõudjana täitemenetluses ja esitab ise pankrotivara suhtes nõudeavalduse pankrotimenetluses, kuid pankrotivara suurust puudutava tagasivõitmismenetluse kostja on sissenõudmistaotluse esitanud liikmesriik?
2. Kas direktiivi [2010/24] tuleb tõlgendada nii, et sissenõudmistaotluse alusel toimub teise riigi nõuete sissenõudmine samas korras, kuid siiski nii, et sissenõutud vara hoitakse eraldi ja see ei segune taotluse saanud liikmesriigi varaga, või nii, et sissenõudmine toimub koos oma nõuetega, nii et nende alusel saadud vara seguneb taotluse saanud riigi varaga? Teisisõnu – kas direktiivi [2010/24] eesmärk on üksnes keelata teise riigi nõuete diskrimineerimine?
3. Kas pankrotivarasse tagasivõitmist puudutava vaidluse saab võrdsustada direktiivi [2010/24] artikli 14 lõikes 2 nimetatud täitemeetmeid puudutava vaidlusega ja kas selle põhjal saab järeldada, et sissenõudmistaotluse saanud liikmesriik on kostja ka käesolevas kohtuasjas?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

- 24 Nende küsimustega, mida tuleb analüüsida koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitust, kas direktiivi 2010/24 artikli 13 lõiget 1 ja artikli 14 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et esiteks on need kohaldatavad menetlusele, mis puudutab taotluse esitanud liikmesriigi palvel sissenõutud nõuete tagasivõitmise nõuet taotluse saanud liikmesriigis asutatud äriühingu pankrotivarasse, kui menetlus põhineb artikli 14 lõikes 2 nimetatud täitemeetmete vaidlustamisel, ja teiseks, et selles menetluses tuleb pidada kostjaks taotluse saanud liikmesriiki nende sätete tähenduses, ning kas selles suhtes omab tähtsust asjaolu, kas nõuete summat hoitakse selle liikmesriigi varast eraldi või see seguneb tema varaga.
- 25 Käesolevas asjas tuleb arvestada, et Metirato pankrotihaldur vaidlustab oma hagiga Soome õigusest lähtuvalt nõuete sissenõudmise riigi nõuete sissenõudmiseks volitatud Soome kohtutäituri poolt, kes nõudis selle äriühingu poolt rahuldamisele kuuluvad nõuded sisse Soome riigilt ja Eesti riigilt.
- 26 Kuna nende nõuete sissenõudmine täitemenetluses algatati sellise sissenõudmistaotluse täitmiseks, mille Eesti ametiasutused olid saatnud Soome ametiasutustele direktiivi 2010/24 alusel, siis on tegemist taotluse saanud liikmesriigis võetud täitemeetmega selle direktiivi artikli 14 lõike 2 tähenduses.
- 27 Järelikult selline vaidlus nagu põhikohtuasjas, kus on vaidluse all niisuguse menetluse käik ja tulemused, on selle sätte kohaselt vaidlus, mis käsitleb taotluse saanud liikmesriigis võetud täitemeedet, mistõttu tuleb pöörduda selle liikmesriigi, käesoleval juhul Soome Vabariigi pädeva organi poole vastavalt seal kehtivatele õigusnormidele.
- 28 Kuna selle sätte sõnastuses ei ole siiski täpsustatud, kes – kas taotluse esitanud liikmesriik või taotluse saanud liikmesriik – on selles vaidluses kostjaks, tuleb uurida, kas selle saab kindlaks määrata lähtuvalt direktiivi 2010/24 üldisest ülesehitusest ja eesmärkidest.
- 29 Nagu nähtub direktiivi põhjendustest 1–4, on direktiivi eesmärk laiendada direktiiviga 2008/55 kodifitseeritud direktiivi 76/308 kohaldamisala nõuetele, mis ei olnud sellega hõlmatud, et paremini tagada liikmesriikide finantshuve ja siseturu neutraalsust ning muuta vastastikune sissenõudmisabi tõhusamaks ja hõlbustada praktikas selle andmist, tulemaks toime abitaotluste suurenenud arvuga.
- 30 Vastavalt direktiivi 2010/24 artiklile 1 kehtestatakse selle direktiiviga eeskirjad, mille kohaselt liikmesriigid annavad kõikides liikmesriikides abi teises liikmesriigis tekkinud nõuete sissenõudmisel.
- 31 Mis puutub sissenõudmistaotluse saanud liikmesriigi võetud meetmetesse, siis selles liikmesriigis peab taotluse saanud asutus nõude puhul, mille suhtes on taotletud sissenõudmist, kasutama vastavalt direktiivi 2010/24 artikli 13 lõikele 1 volitusi ja menetlusi, mis on ette nähtud nimetatud liikmesriigi õigus- või haldusnormidega, kuna iga nõuet, mille suhtes on taotletud sissenõudmist, tuleb käsitada taotluse saanud liikmesriigi nõudena, välja arvatud juhul, kui selles direktiivis on sätestatud teisiti.
- 32 Samuti on direktiivi 2010/24 artikli 14 lõike 4 teises lõigus ja artikli 16 lõikes 1 ette nähtud, et taotluse saanud asutus võib taotluse esitanud asutuse palvel võtta vaidlustatud nõude sissenõudmist tagavaid ettevaatusabinõusid, tingimusel et taotluse saanud liikmesriigi õigusnormid seda lubavad.
- 33 Lisaks näeb direktiivi 2010/24 artikkel 14 ette pädevuse jaotuse taotluse esitanud liikmesriigi ja taotluse saanud liikmesriigi organite vahel lahendamaks vaidlusi, mis käsitlevad esiteks nõuet, taotluse esitanud liikmesriigis täitmisele pööramist lubavat esmast juriidilist dokumenti, taotluse saanud liikmesriigis täitmisele pööramist lubavat ühtset juriidilist dokumenti või taotluse esitanud liikmesriigi pädeva asutuse esitatud teate kehtivust ning teiseks taotluse saanud liikmesriigis võetud täitemeetmeid või selle riigi pädeva asutuse esitatud teate kehtivust.

- 34 See pädevuse jaotus tuleneb asjaolust, et nõue ja selle täitmisele pööramist lubavad juriidilised dokumendid põhinevad taotluse esitanud liikmesriigis kehtival õigusnormidel, samas kui taotluse saanud liikmesriigis on võetud täitemeetmeid vastavalt selles riigis kohaldatavatele õigusnormidele (vt direktiivi 76/308 kohta 14. jaanuari 2010. aasta kohtuotsus Kyrian, C-233/08, EU:C:2010:11, punkt 40).
- 35 Nii tuleb vastavalt direktiivi 2010/24 artikli 14 lõikele 1 nõude, taotluse esitanud liikmesriigis täitmisele pööramist lubava esmase juriidilise dokumendi, taotluse saanud liikmesriigis täitmisele pööramist lubava ühtse juriidilise dokumendi või taotluse esitanud liikmesriigi pädeva asutuse esitatud teate kehtivuse vaidlustamiseks pöörduda selle liikmesriigi, mitte aga taotluse saanud liikmesriigi pädevate organite poole, kelle kontrolliõigus on artikli 14 lõikes 2 sõnaselgelt piiratud viimati nimetatud liikmesriigi aktidega (26. aprilli 2018. aasta kohtuotsus Donnellan, C-34/17, EU:C:2018:282, punktid 43 ja 44).
- 36 Seevastu vaidlustega, mis käsitlevad taotluse saanud liikmesriigis võetud täitemeetmeid või taotluse saanud liikmesriigi pädeva asutuse esitatud teate kehtivust, tuleb pöörduda selle liikmesriigi pädeva organi poole vastavalt seal kehtivatele õigusnormidele, kuna sel organil on parimad võimalused tõlgendada oma riigi õigust ja sellest lähtuvalt otsustada, kas meede on õiguspärane (vt direktiivi 76/308 kohta 14. jaanuari 2010. aasta kohtuotsus Kyrian, C-233/08, EU:C:2010:11, punktid 39, 40 ja 49).
- 37 Direktiivi 2010/24 sätetest ilmneb seega, et esiteks reguleerivad taotluse saanud liikmesriigis võetud täitemeetmeid selles liikmesriigis kohaldatavad õigusaktid ja teiseks tuleb neid meetmeid käsitlevate vaidlustega pöörduda taotluse saanud liikmesriigi pädeva organi poole, kes peab neid lahendama oma riigi õigusnormidest lähtuvalt.
- 38 Asjaolu, et vaidlus toimub menetluse raames, mis puudutab vara tagasivõitmise nõuet taotluse saanud liikmesriigis asutatud äriühingu pankrotivarasse, ei saa seada kahtluse alla vaidluse lahendamist käsitlevaid eeskirju, mille on kehtestanud liidu seadusandja, kuna seadusandja ei ole teinud eeskirjade kohaldamisel vahet olenevalt sellest, millist laadi on menetlus, milles vaidlus tekib.
- 39 Järelikult, nagu kohtujurist on sisuliselt esile toonud oma ettepaneku punktides 45–47, tuleneb direktiivi 2010/24 üldisest ülesehitusest ja eesmärkidest, et selline hagi, nagu on arutusel põhikohtuasjas, kus pöörduti taotluse saanud liikmesriigi pädeva organi poole, vaidlustamiseks selle liikmesriigi õigusest lähtuvalt sissenõudmise kehtivus täitemenetluses, mis oli algatatud selle õiguse kohaselt nimetatud liikmesriigi asutuste poolt, et nõuda direktiivi alusel sisse taotluse esitanud liikmesriigi nõuded, peab olema suunatud taotluse saanud liikmesriigi vastu, isegi kui vaidlustamine toimub menetluses, milles nõutakse vara tagasivõitmist selles liikmesriigis asutatud äriühingu pankrotivara hulka.
- 40 Lisaks, kuna direktiivis 2010/24 ei ole kindlaks määratud, kuidas taotluse saanud liikmesriik hoiab sissenõutud summasid enne nende ülekandmist taotluse esitanud liikmesriigile, kuulub see liikmesriikide pädevusse, tingimusel et sissenõutud summade ja kohaldatava intressi ülekandmise kohustus on täidetud.
- 41 Seega asjaolu, kas direktiivi alusel esitatud sissenõudmistaotluse alusel taotluse saanud liikmesriigi poolt sisse nõutud nõuete summat hoitakse selle liikmesriigi varast eraldi või see seguneb tema varaga, ei mõjuta käesoleva kohtuotsuse punktis 38 esitatud tõlgendust.
- 42 Lisaks olgu märgitud, et direktiiv 2010/24 põhineb vastastikuse usalduse põhimõttel (26. aprilli 2018. aasta kohtuotsus Donnellan, C-34/17, EU:C:2018:282, punkt 41).

- 43 Järelikult, nagu kohtujurist on sisuliselt esile toonud oma ettepaneku punktis 54 jj, kui selline täitemeede nagu põhikohtuasjas, mis on võetud taotluse saanud liikmesriigis, et nõuda sisse taotluse esitanud liikmesriigi nõue, edukalt vaidlustatakse, pöördudes taotluse saanud liikmesriigi pädeva organi poole, on taotluse esitanud liikmesriik põhimõtteliselt kohustatud tagastama kogu selle meetmega sissenõutud summa, mille taotluse saanud liikmesriik on talle üle andnud.
- 44 Neil asjaoludel tuleb esitatud küsimustele vastata, et direktiivi 2010/24 artikli 13 lõiget 1 ja artikli 14 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et esiteks on need kohaldatavad menetlusele, mis puudutab taotluse esitanud liikmesriigi palvel sissenõutud nõuete tagasivõitmise nõuet taotluse saanud liikmesriigis asutatud äriühingu pankrotivarasse, kui menetlus põhineb artikli 14 lõikes 2 nimetatud täitemeetmete vaidlustamisel, ja teiseks, et selles menetluses tuleb pidada kostjaks taotluse saanud liikmesriiki nende sätete tähenduses, ilma et asjaolu, kas sissenõutud summat hoitakse selle liikmesriigi varast eraldi või see seguneb tema varaga, omaks selles suhtes tähtsust.

Kohtukulud

- 45 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamise seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

Nõukogu 16. märtsi 2010. aasta direktiivi 2010/24/EL vastastikuse abi kohta maksude, maksete ja teiste meetmetega seotud nõuete sissenõudmisel artikli 13 lõiget 1 ja artikli 14 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et esiteks on need kohaldatavad menetlusele, mis puudutab taotluse esitanud liikmesriigi palvel sissenõutud nõuete tagasivõitmise nõuet taotluse saanud liikmesriigis asutatud äriühingu pankrotivarasse, kui menetlus põhineb artikli 14 lõikes 2 nimetatud täitemeetmete vaidlustamisel, ja teiseks, et selles menetluses tuleb pidada kostjaks taotluse saanud liikmesriiki nende sätete tähenduses, ilma et asjaolu, kas sissenõutud summat hoitakse selle liikmesriigi varast eraldi või see seguneb tema varaga, omaks selles suhtes tähtsust.

Allkirjad